

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3318/2014. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1734
3319/2014. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1736
3320/2014. (XI. 28.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1742
Helyreigazítás		1745

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3318/2014. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Pk.50.093/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján 2014. november 14-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Ítéltáblához az Alkotmánybírósághoz címezve, amelyben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján indítványozta a Fővárosi Ítéltábla 15.Pk.50.093/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését a Nógrád Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 54/2014. (X. 28.) és 55/2014. (X. 28.) számú határozataira, valamint a Mátraverebélyi Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) 56/2014. (X. 22.) és 57/2014. (X. 22.) számú határozataira kiterjedő hatállyal. Kérte továbbá a bíróság új eljárásra való utasítását.
- [2] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az indítványozó két kifogást nyújtott be a 2014. október 12-i helyi képviselők és polgármesterek választása eredménye ellen a választás tisztaságának megsértéséről szóló Ve. 2. §-a alapján a HVB-hez. Kifogásaiban előadta, hogy Mátraverebély községben – ahol polgármester-jelöltként indult – a választást megelőző napon olyan szórólapokat terjesztettek (ez volt az egyik kifogás tárgya), és olyan plakátokat helyeztek el (ez volt a másik kifogás tárgya), amelyek rá, illetve a választáson indult más jelöltekre vonatkozóan is támadó céllal készültek, illetve olyan lejárató, rágalmozó és valótlan állításokat tartalmaztak, amelyek szerinte közvetlenül befolyásolták a választás kimenetelét. Azt kérte a HVB-től, hogy állapítsa meg a jogszabálysértés tényét, valamint a szórólapozást és plakátozást végző személyek kilétét, illetve semmisítse meg az 1. és 2. szavazóköri választás eredményét, és rendelje el a szavazás megismétlését.
- [3] A HVB fent megjelölt határozataiban a kifogásokat elutasította és a plakátok, valamint a szórólapok tartalmát megvizsgálva megállapította, hogy a kifogásolt cselekmények a választások eredményét nem befolyásolták. Határozataiban kifejtette továbbá, hogy az indítványozó által kért térfigyelő kamera felvétele – mivel rendőrségi feljelentés van az ügyben – megtekinthető volt, azonban a monitoron nem volt látható olyan tevékenység, ami alapján a beadványaiban közöltek bizonyíthatóak lettek volna.
- [4] Fellebbezés folytán a TVB a HVB 56/2014. (X. 22.) és 57/2014. (X. 22.) számú határozatait külön-külön helybenhagyta, amelyek ellen az indítványozó bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett.
- [5] A Fővárosi Ítéltábla a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak. A bíróság megállapította, hogy a szórólap terjesztésével, illetve a plakátok elhelyezésével megvalósult cselekmények nem minősülnek olyan súlyú, a Ve. alapelveit oly mértékben sértő és a választás eredményét jelentősen befolyásoló jogsértésnek, amelyek a választás eredményének megváltoztatását, illetve a választás megismétlésének elrendelését indokolták volna. Mindezekre tekintettel a TVB megtámadott határozatait helybenhagyta.

- [6] 2. Az indítványozó szerint a Fővárosi Ítéltábla végzése és az azt megelőző eljárás sérti az Alaptörvény 28. cikkét, 35. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (1) és (2) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését. Azt állította, hogy a bíróság nem vette figyelembe az általa előterjesztett bizonyítékokat és ellentétes döntést hozott egy korábbi ügyben hozott döntésével. A bíróság továbbá félreértette felülvizsgálati kérelmét, mivel állítása szerint nem a negatív kampány folytatását sérelmezte, hanem a „negatív rágalmozó és lejárató kampányt”. Kifejtette, hogy a választási bizottságoknak azon gyakorlata, hogy érdemi vizsgálat és kellő átgondolás nélkül minősítenek súlyos rágalmozó plakátot és szórólapot kampányeszköznek, sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését és XXIV. cikk (1) bekezdését, mert így a választási eljárásban eljáró szervek fék és kontroll nélkül működnek. Mindez azt eredményezte, hogy az eljáró szervek megsértették a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.
- [7] 3. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók. Vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [8] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel.
- [9] 3.2. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [10] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasa egyik feltételnek sem felel meg a következők miatt.
- [11] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz érdemben akkor bírálható el, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét állítja. Ez az előírás formálisan teljesül a jelen esetben az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésére, a XXIV. cikk (1) bekezdésére, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére való hivatkozással. Ugyanakkor tartalmi szempontból, a panasz befogadása körében, azt kell vizsgálni, hogy a hivatkozások az Abtv. 29. §-ában írt feltételnek megfelelnek-e.
- [12] Az ítéltáblának a választási bizottság határozata törvényességének felülvizsgálatára van hatásköre. Ez az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontján alapul, és nem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésén {3010/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [23]}.
- [13] A jelen esetben is megállapítható, hogy a kifogással érintett ügyben nem alanyi jog érvényesítése a vita tárgya, a fellebbezés, a felülvizsgálati kérelem és az alkotmányjogi panasz közvetlenül nem erre irányul. Ezért nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Mindezeknek megfelelően az Abtv. 27. §-a úgy rendelkezik, hogy alkotmányjogi panasszal az egyedi ügyben érintett személy, vagy szervezet akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségét már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is

kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza {erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.

- [15] Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy a panaszában megjelölt, általa alapjogselelemként leírt aggályok valójában a bírói törvényértelmezés helyességét, valamint a bíróság által mindezekből levont következtetéseket vitatják.
- [16] 4. A fentiekben kifejtettek tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 21.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1927/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3319/2014. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 92. § (1) és (4) bekezdései, valamint a 459. § (1) bekezdés 5. pontjának „vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el” szövegrésze, továbbá a Fővárosi Törvényszék 10.B.115/2011/71. számú ítélete és a Fővárosi Ítéletábla 5.Bf.119/2013/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány elsődlegesen arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 459. § (1) bekezdés 5. pontja „vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követik el” szövegrészenek és a 92. § (1) és (4) bekezdéseinek az alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azokat.
- [3] Kérte továbbá az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja meg a Fővárosi Törvényszék 10.B.115/2011/71. számú ítélete és a Fővárosi Ítéletábla 5.Bf.119/2013/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességét is, és rendelkezzen ezen döntések megsemmisítéséről, egyúttal az Abtv. 61. § (1) bekezdésére hivatkozással kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság hívja fel a bíróságot a jogerős döntés végrehajtásának a felfüggesztésére.
- [4] Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvének, a XV. cikk (1) bekezdésében rögzített jogegyenlőség elvének, a XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalmának, XXIV. cikk

(1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jognak és a XXVIII. cikk (2) bekezdése szerinti ártatlanság vélelmének megsértését állította.

- [5] 2. Az indítványozó beadványa indokolásában az alábbiak szerint részletezte alkotmányossági aggályait a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontja utalt szövegrésze, a Btk. 92. § (1) és (4) bekezdései, valamint a vele szemben folytatott büntetőeljárásban született jogerős ítélet kapcsán.
- [6] 2.1. A Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjában foglalt értelmező rendelkezést érintően az indítványozó rögzítette, hogy annak alkalmazásával minősítették fegyveresen elkövetettnek a terhére rótt bűncselekményt. Utalt arra is, hogy az elkövetés lőfegyver utánzatával történt.
- [7] Az indítványozó leírta, hogy ellentmondást lát a fenyegetés, mint a rablás bűncselekmény tényállási eleme értelmezésében a Fővárosi Ítéltábla támadott döntése és az EBH2013.B.19. számú elvi határozat megállapításai között. Az ügyében hozott ítélet szerint a rablás bűntettének megállapításához megkövetelt kvalifikált fenyegetésnek objektíve alkalmasnak kell lennie a sértett akaratának a megtörésére, tehát a bíróság vizsgálata az objektív alkalmasság megállapítására vagy kizárására irányult. Ezzel szemben az utalt elvi határozat értelmében a rablás bűntettének megállapításához megkívánt erőszak nem abszolút, hanem relatív természetű, mert mindig a terhelt és a sértett viszonylatában kell vizsgálni és eldönteni, hogy a konkrét esetben alkalmazott erőszak kizárhatta-e a sértett ellenállását vagy sem. Abban az esetben pedig – írja az indítványozó –, ha egy bűncselekményt lőfegyver utánzatával követnek el, az értelmező rendelkezés alkalmazásakor önálló vizsgálati mechanizmusra van szükség, amelynek középpontjában szintén a fenyegetés, a fenyegető magatartás áll, mivel csak akkor minősül a cselekmény fegyveresen elkövetettnek, ha az utánzattal az elkövető fenyegető magatartást tanúsít.
- [8] További, a jogalkalmazók oldalán felmerülő nehézség az indítványozó szerint, hogy a Btk.-ban nem szerepel a lőfegyver-utánzat pontos definíciója vagy egyéb meghatározása. A normavilágosság követelményével ellentétesen tartja, hogy a Btk.-ban a jogalkotó használja a fegyverek vonatkozásában az utánzat kifejezést, de annak semmiféle meghatározását nem adja. Hivatkozik az indítványozó az Európai Bizottság jelentésére a lőfegyver-utánzatok forgalomba hozataláról [A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, A lőfegyver-utánzatok forgalomba hozatala, Brüsszel, 2010.7.27., COM(2010)404 végleges], valamint az abban szereplő fogalom-meghatározásokra. A vele szemben folytatott büntetőeljárás tapasztalatai alapján az indítványozó azt a bírósági gyakorlatot látja körvonalazódni, hogy az értelmező rendelkezés felhívásához az utánzat „objektív” eredeti, valódi fegyvernek látszó jellegének megállapítása szükséges. Ezt a gyakorlatot az indítványozó nem tekinti helyesnek. Álláspontja szerint a sértett szemszögéből, vagyis szubjektív megközelítésben kellene vizsgálnia a bíróságnak azt, hogy adott eszköz tekinthető-e lőfegyver utánzatának. A konkrét bírósági döntésben ezen felül a bíróság arra is hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt maga is alkalmasnak ítélte az utánzatot az elkövetésre, amely körülmény alátámasztotta a minősített eset megállapítását. Ez a megközelítés az indítványozó szerint tovább súlyosítja a fennálló fogalmi zavart, alkalmazása jogbizonytalansághoz, egyúttal a jogállam sérelméhez vezet.
- [9] A bírói gyakorlat továbbá az indítványozó szerint arra enged következtetni, hogy az utánzat megállapítása egyfajta vélelem, így az egyes ügyekben csak megfelelő garanciák érvényesítése mellett alkalmazható. A konkrét esetben ugyanakkor a szabályozás nem felel meg a törvényi vélelmekkel szemben támasztott követelményeknek, ezért sérti az ártatlanság vélelmét.
- [10] A jogalkalmazás szemszögéből problémásnak tartja az indítványozó, hogy a fegyver utánzatával fenyegetve történő, vagyis a törvény értelmében fegyveresen minősülő elkövetés megállapításának egyaránt helye lehet olyan cselekményeknél, amelyeknek tényállási eleme a fenyegetés és olyanoknál is, amelyeknek nem. Megítélése szerint ez a jogalkotói megoldás ellentmond a normavilágosság követelményének, ezért alaptörvény-ellenes, a konkrét esetben történt alkalmazása pedig alapvető jogainak sérelmét idézte elő.
- [11] Az indítványozó megítélése szerint diszkriminációt is eredményez, hogy az értelmező rendelkezés a fegyveresen elkövetés megállapításához bizonyos esetekben felhívható, míg más esetekben nem. Ezt alátámasztandó az indítványozó a Btk. számos konkrét rendelkezését felhívja és elemzi (lásd pl.: Btk. 194. §, 216. §, 221. §, 279. §, 314. §, 327. §, 339. §, 353. §, 380. §). Álláspontja szerint a bűncselekményeket lőfegyver utánzatával elkövető személyek homogén csoportot alkotnak a bűnelkövetők körén belül. Ezen csoporton belül azonban a fentebb ismertetett szabályozási anomáliák miatt elkülönülnek azok, akik ugyanúgy felelnek, mint a bűncselekményt fegyverrel elkövetők, azoktól, akik nem felelnek úgy, mint a fegyvert használók. Az indokolatlan megkülönböztetés egy további vetületét ismeri fel az indítványozó abban, hogy a felfegyverkezve történő elkövetés ér-

telmező rendelkezésében az utánzat használatára nincs utalás, azaz ha valaki élet kioltására alkalmas eszköz utánzatával fenyeget, cselekménye nem minősíthető felfegyverkezve elkövetettnek. Az indítványozó ezért a két értelmező rendelkezés egymáshoz való viszonyát is aggályosnak, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával ellentétesnek tartja.

- [12] Az értelmező rendelkezés hiányosságaként említette az indítványozó, hogy az nem tesz különbséget a valódi fegyverrel és az utánzattal elkövetett cselekmények jogkövetkezményei között, vagyis nem tulajdonít jelentőséget az utánzat kevésbé veszélyes jellegének. Ennek következtében nem ösztönzi az elkövetőket arra, hogy valódi fegyver helyett utánzatot használjanak, és nem fejt ki kellő visszatartó erőt.
- [13] Az indítványozó úgy véli, hogy a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjának „vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követik el” szövegrésze a fentiek miatt ellentétes az Alaptörvény B) cikkében rögzített jogállamiság követelményéből fakadó normavilágosság követelményével és az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésében foglalt ártatlanság vélelmével. Álláspontja szerint továbbá a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjának utalt szövegrésze nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdéséből fakadó jogegyenlőség követelményének, és érti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített diszkrimináció tilalmát.
- [14] 2.2. Az indítványozó az ellene folytatott büntetőeljárás során 2010. november 17-től 2013. január 15-ig állt lakhelyelhagyási tilalom kényszerintézkedés hatálya alatt. Beadványában azt kifogásolta, hogy a Btk. § 92. § (1) és (4) bekezdéseiben foglalt rendelkezések értelmében ezt az időszakot, amely alatt alapvető jogait kétség kívül korlátozták, a büntetés kiszabásakor a bíróság a szabadságvesztés idejébe nem számította be.
- [15] Kifejtette az indítványozó, hogy álláspontja szerint az előzetes letartóztatás, a házi őrizet és a lakhelyelhagyási tilalom kényszerintézkedések hatálya alatt álló személyek a szabályozási koncepció egységes jellege miatt homogén csoportot alkotnak, amelyen belül a jogalkotó indokolatlanul különbözteti meg a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló személyeket a többiektől a jogkorlátozás hatálya alatt töltött időtartam beszámításával összefüggésben. Az indítványozó úgy véli, hogy nem áll fenn olyan jogalkotói érdek, amely kizárta tenné a lakhelyelhagyási tilalomban töltött időtartam beszámítását a szabadságelvonó büntetésbe.
- [16] Álláspontja szerint az alaptörvény-ellenesség a Btk. § 92. §-ában rögzített szabályozás hiányosságából fakad, vagyis abból, hogy a hatályos szabályok nem rendelkeznek a lakhelyelhagyási tilalomban töltött időtartam beszámításáról. Kérte az indítványozó, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság úgy ítéli meg, hogy a jogalkotó mulasztását alkotmányjogi panaszában nem jogosult kifogásolni, indítson hivatalból eljárást az alaptörvény-ellenesség kivizsgálása érdekében.
- [17] A hatályos szabályozás az indítványozó szerint ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvével, sérti továbbá a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljárás követelményét, valamint a XV. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltakat.
- [18] 2.3. A vele szemben lefolytatott bírósági eljárásban született jogerős ítéletet illetően az indítványozó három alkotmányossági aggályának adott hangot beadványában.
- [19] Elsőként azt kifogásolta, hogy a bíróság döntése az indítványozó – mint terhelt – magatartását érintően következtetéseken és nem tényeken alapult.
- [20] Másodsorban azt tartotta problémásnak, hogy az ítélet tábla jogerős döntésében az I. rendű terhelt fenyegető magatartását objektív nézőpontból vizsgálta, vagyis azt mérlegelte, hogy a fenyegetés alkalmas volt-e a célzott hatás kifejtésére. Az indítványozó szerint a bíróság nem vette figyelembe az EBH2013.B.19. számú elvi határozat iránymutatását, amely szerint a rablás megállapításához megkívánt erőszak relatív természetű, mert mindig a terhelt és a sértett viszonylatában kell értékelni, hogy az kizárhatta-e a sértett ellenállását. Amennyiben ezt a vizsgálatot a bíróság nem mulasztotta volna el, a terheltek cselekményét bizonyosan másként minősíti.
- [21] Harmadsorban, a büntetés kiszabása kapcsán az indítványozó azt kifogásolta, hogy az ítélet tábla nem indokolta meg döntésében, hogy az eljárás ideje alatt hatályba lépett Btk. szabályainak az alkalmazása mennyiben hatott ki a szankció megállapítására. Sérelmezte azt is, hogy a Fővárosi Ítélet tábla a másodfokú döntésben helyesnek minősítette az első fokú döntésben rögzített enyhítő és súlyosító körülmények számbavételét, továbbá utalt rá, hogy a kiszabható büntetési tétel időközben enyhült, az időmúlás folytán pedig további enyhítő körülmény jelent meg, ezen szempontokat a büntetés felülvizsgálatánál mégis indokolás nélkül mellőzte.

- [22] Ezek miatt úgy véli, hogy az ügyében hozott jogerős ítélet nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogállamiság követelményeinek és a XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való jog kívánalmainak.
- [23] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz befogadható-e, vagyis megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak.
- [24] 4. A befogadhatóság formai feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány részben felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai követelményeknek.
- [25] 4.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. Jelen esetben a jogerős ítéletet a tértivevény tanúsága szerint 2014. február 11-én kézbesítették, az alkotmányjogi panaszt pedig 2014. február 27-én terjesztették elő az első fokon eljáró bíróságnál. Ezért megállapítható, hogy a beadvány az Abtv. 30. § (1) bekezdésének megfelelően határidőben beérkezettnek tekinthető.
- [26] 4.2. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek az alábbiak szerint tesz eleget. Az indítványozó beadványában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezéseket (az Abtv. 26. § (1) bekezdését és 27. §-át) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) és (2) bekezdés, XXIV. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (2) bekezdés]. Meghatározza továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket és a konkrét bírói döntést, valamint kifejezett kérelmet fogalmaz meg az érintett jogszabályhely és a bírói ítélet megsemmisítésére.
- [27] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* és *e)* pontjaiban foglalt követelményeket azonban az indítvány csak részben teljesíti. Ugyanis az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XV. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben a panaszos beadványa megfelelő okfejtést tartalmaz a támadott rendelkezések alaptörvény-ellenességéről, megjelöli az alapjogi sérelem lényegét. Ezzel szemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésére alapított indítványi elem kapcsán az indítványban nem szerepel alkotmányjogilag értékelhető indokolás arra vonatkozóan, hogy a kifogásolt értelmező rendelkezés, a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontja miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [28] Ezért az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdésére alapított indítványi elem vizsgálatát – formai hiányosság miatt, az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* és *e)* pontjaira figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.
- [29] 5. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 26. § (1) bekezdés és az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint az Abtv. 29–31. § szerinti tartalmi követelményeket. Ezeket a feltételeket vizsgálva az Alkotmánybíróság a formai követelményeknek megfelelő indítványi elemekkel összefüggésben az alábbi következtetésekre jutott.
- [30] 5.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése és az Abtv. 27. §-a, illetve az Abtv. 51. § (1) bekezdése szerint jogosultnak tekinthető, és figyelemmel arra, hogy az alapul szolgáló büntetőeljárásban terheltként szerepelt, nyilvánvalóan érintett is.
- [31] 5.2. Az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b)* pontja és az Abtv. 27. § *b)* pontjában foglaltak szerint a bírói döntéssel és az abban alkalmazott jogszabállyal szemben alkotmányjogi panasz akkor terjeszthető elő, ha az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség sincsen számára biztosítva. Az indítványozó a jelen alkotmányjogi panaszt fellebbezési lehetőségének kimerítését követően, a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság jogerős ítéletével szemben terjesztette elő, így az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 26–27. § e körben előírt feltételeinek.
- [32] 5.3. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában

is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

- [33] Jelen ügyben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi követelmények teljesülését az egyes indítványi elemek és alaptörvényi rendelkezések kapcsán az alábbiak szerint értékelte.
- [34] 5.3.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy álláspontja szerint a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjának „vagy a bűncselekményt az a)–d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el” szövegrésze nem felel meg az Alaptörvény B) cikkében rögzített jogállamiság követelményéből fakadó normavilágosság követelményének. Álláspontja szerint továbbá a Btk. 459. § (1) bekezdés 5. pontjának utalt szövegrésze nem felel meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdéséből fakadó jogegyenlőség követelményének, és sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített diszkrimináció tilalmát.
- [35] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26–27. §-ai alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {l. pl. 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]} – lehet alapítani. Mivel a panaszos sérelmei nem tartoznak a fentiek szerint megjelölt kivételes esetek körébe, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem volt helye a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége vizsgálatának.
- [36] Az indítványozó a Btk. vitatott rendelkezésével kapcsolatban az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek a megsértését is állította. Álláspontja szerint a bűncselekményeket lőfegyver utánzatával elkövető személyek homogén csoportot alkotnak a bűnelkövetők körén belül. Ezen csoport tagjai között tesz a jogalkotó indokolatlanul különbséget azzal, hogy csak egy részük felel a tettéért ugyanúgy, mint a bűncselekményt fegyverrel elkövetők. Önkényes különbségtételnek tartja továbbá a 459. § (1) bekezdés 5. és 6. pontjai vonatkozásában, hogy a 6. pontban szereplő értelmező rendelkezés nem tartalmaz utalást az utánzattal történő elkövetésre.
- [37] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az Alaptörvény hatályba lépése óta többször, így a 42/2012. (XII. 20.) AB határozatában is megerősítette azt a korábbi gyakorlatot, mely szerint [...] az azonos szabályozási koncepción belül adott, homogén csoportra nézve eltérő szabályozás a diszkrimináció tilalmába ütközik, kivéve, ha az eltérésnek ésszerű, kellő súlyú alkotmányos indoka van, azaz az nem önkényes. [...] Nem lehet viszont hátrányos megkülönböztetés tilalmáról beszélni akkor, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket. (Indokolás [28])
- [38] Az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezések értelmezésével megállapította, hogy a jogalkotó azon az alapon tesz különbséget a bűncselekmény elkövetéséhez fegyver utánzatát használó személyek között, hogy az utánzattal milyen magatartást tanúsítanak, és a súlyosabb jogkövetkezmények alkalmazásához megköveteli, hogy az elkövető magatartása az utánzattal való fenyegetést is megvalósítson. A különbségtétel tehát objektív alapon nyugszik. A Btk. 459. § (1) bekezdés 5. és 6. pontjai pedig eltérő alanyi körre állapítanak meg eltérő rendelkezéseket, vonatkozásukban nem lehet homogén csoportról beszélni.
- [39] Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványozónak az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével összefüggésben előadott kifogásai nem vetettek fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, ami indokoltá tette volna a támadott értelmező rendelkezések Alaptörvénnyel való összhangjának érdemi alkotmánybíróági eljárás keretében történő vizsgálatát.
- [40] 5.3.2. Az indítványozó beadványában a lakhelyelhagyási tilalom időtartama beszámításával összefüggésben a Btk. 92. § (1) és (4) bekezdéseit is támadta. Álláspontja szerint az alaptörvény-ellenesség a szabályozás hiányosságából fakad, vagyis abból, hogy a hatályos szabályok nem rendelkeznek a lakhelyelhagyási tilalomban töltött időtartam beszámításáról a kiszabott szankció tartamába. A támadott rendelkezéseket ellentétesnek minősítette az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság elvével, a XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljárás követelményével, valamint a XV. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltakkal.
- [41] Az alkotmányjogi panasz ezen indítványi eleme tartalmában mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítására irányul, annak kezdeményezésére azonban az indítványozó nem jogosult. Mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapítására az Abtv. 46. §-a értelmében kizárólag hivatalból („az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásban”), az Alkotmánybíróság észlelése alapján van mód. {24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [99]}

- [42] Az Alkotmánybíróság ezért a Btk. 92. § (1) és (4) bekezdésével összefüggő indítványi elemek vizsgálatát valamennyi felhívott alaptörvényi rendelkezés vonatkozásában visszautasította.
- [43] 5.3.3. A vele szemben lefolytatott bírósági eljárásban született jogerős ítéletet illetően az indítványozó három pontba foglalta alkotmányossági aggályait. Kifogásolta a bíróság ténymegállapításait, az I. rendű terhelt fenyegető magatartásának értékelését, valamint a büntetés kiszabását és azzal összefüggésben a bíróság indokolását. Ezek miatt az ügyében hozott jogerős ítélet nem felel meg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogállamiság követelményeinek és a XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való jog kívánalmainak.
- [44] Ahogyan arra az Alkotmánybíróság fentebb is utalt, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani. Mivel a panaszos bírói döntéssel összefüggő sérelmei sem tartoznak ezen kivételes esetek körébe, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem volt helye érdemi alkotmányossági vizsgálatnak.
- [45] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének a sérelmére is. A XXIV. cikk (1) bekezdése a közigazgatási hatósági eljárás vonatkozásában fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, így a panasszal támadott bírósági határozatok és ezen alaptörvényi rendelkezés között nincs összefüggés. A panasznak ez az eleme így nem elbírálható.
- [46] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben továbbá azt is megállapította, hogy az indítványozó a bíróság eljárásával, valamint az ítéletek érdemével kapcsolatosan sem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel. Így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek sem.
- [47] 5.3.4. Az Alkotmánybíróság ezért – az indítvány tartalmi hiányosságai miatt, az Abtv. 56. § (2) bekezdésére figyelemmel – az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján az alkotmányjogi panasz valamennyi egyéb elemét is visszautasította.
- [48] 6. Az indítványozó mindezekon kívül kezdeményezte, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján eljárva hívja fel a bíróságot a kifogásolt döntés végrehajtásának a felfüggesztésére.
- [49] Az utalt jogszabályhely értelmében az Alkotmánybíróság eljárásában kivételesen a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztésére hívhatja fel a bíróságot. Erre a döntésre akkor kerülhet sor, ha az alkotmánybírósági eljárás várható tartamára vagy a várható döntésre tekintettel, súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány elkerülése érdekében, vagy más fontos okból indokolt, és a bíróság az 53. § (4) bekezdése alapján a döntés végrehajtását nem függesztette fel.
- [50] Mivel jelen ügyben az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította, Ügyrendjének 30. § (2) bekezdés *h)* pontjai alapján az indítvány ezen részét illetően is visszautasító döntést hozott.

Budapest, 2014. november 24.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/501/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3320/2014. (XI. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pkf.24.300/2013/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Budapest Környéki Törvényszék 3.Pkf.24.300/2013/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés az Alaptörvény alábbi rendelkezéseit sérti:
- az I. cikk alapvető jogok védelmére vonatkozó szabályait;
 - a II. cikkben rögzített emberi méltósághoz való jogot;
 - a VI. cikk (1) bekezdése által meghatározott, a magán- és családi élet, az otthon, a kapcsolattartás és a jó hírnév tiszteletben tartásához való jogot;
 - a XIII. cikk (1) bekezdése által védett tulajdonhoz való jogot;
 - a XXIV. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, valamint a (2) bekezdés szerint a hatóságok által jogellenesen okozott kár megtérítése iránti jogot;
 - a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése által biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jogot, továbbá
 - a 26. cikkben írt, a bírák törvénynek való alárendeltségét kimondó alaptörvényi rendelkezést.
- [2] Hiánypótlásra történő főtítkári felszólítást követően előterjesztett beadványában hivatkozik még az indítványozó az Alaptörvény 28. cikkére is, amely szerint a bíróságoknak a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban kell értelmezniük.
- [3] 2. A hiánypótlásra történő felszólítás után előterjesztett, kiegészített indítvány és a mellékelt bírósági határozat alapján az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg.
- [4] Az örökgyógyó 2011. szeptember 2. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül hunyt el, leszármazói nem voltak, felmenői már korábban meghaltak. Az indítványozó és nagybátyja a hagyatéki eljárásban öröklési igényt jelentettek be arra hivatkozva, hogy ők az örökgyógyó nagyszülője testvérenek leszármazói, így az elhunyt legközelebbi élő rokonai, továbbá öröklési igényük megalapozásaként bejelentették, hogy a hagyatékba tartozó ingatlanok az örökgyógyó ági vagyonába tartoznak.
- [5] Az eljáró közjegyző – az öröklési jogi vitára figyelemmel – a hagyatékot ideiglenes hatállyal a Magyar Állam részére adta át, egyúttal felhívta az öröklési igényt bejelentő indítványozót és nagybátyját, hogy igényüket polgári peres úton érvényesíthetik, igényük érvényesítését pedig a megadott határidőn belül igazolják. Az érdekeltek igényük érvényesítése érdekében a megadott határidőben keresetet nem nyújtottak be, így a közjegyző megállapította, hogy az ideiglenes hatályú hagyatékátadás teljes hatályúvá vált.
- [6] A teljes hatályú hagyatékátadó végzéssel szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be, amelyben kérte a végzés méltányosságából történő megváltoztatását, és a hagyaték részére történő átadását. Hivatkozott arra, hogy a 2014. március 15-től hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény az eddigi parentél-áris öröklés rendjét azzal tartja fenn, hogy az oldalági törvényes öröklést a dédszülői leszármazókra is kiterjeszti, így az új törvény szerint már lehetősége lenne az öröklésre.
- [7] A Budapest Környéki Törvényszék támadott végzése a közjegyző teljes hatályú hagyatékátadó végzését helyben hagyta.

- [8] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a közjegyző eljárása során indokolás nélkül mellőzte annak érdemi vizsgálatát, hogy ő és édesapja (az indítvány előzőleg az indítványozó nagybátyjáról, itt viszont édesapjáról beszél), akiket a közjegyző formálisan örökösnek tekint és nevez végzéseiben és jegyzőkönyveiben, igazolta oldalági rokonsági kapcsolatát az örökhagyóval, és ugyanígy nem vizsgálta azt sem, hogy a hagyaték tárgyát képező ingatlanok az örökhagyó ági vagyonába tartoznak-e. Az eljáró közjegyző elmulasztotta annak megállapítását, hogy az ingatlanok mint az örökhagyó ági vagyonába tartozó vagyontárgyak nem esnek egy tekintet alá az örökhagyó egyéb vagyonával, hanem az ági öröklés rendje szerint visszaháramlanak azon családi ágra, amelyről azokat az örökhagyó származtatta. Nézete szerint nem kibérbítheti az eljáró közjegyző mulasztását az a körülmény sem, hogy bírósági útra kívánta terelni az öröklési igényt. Mulasztásával indokolatlanul akadályozta az indítványozót és édesapját abban, hogy az Alaptörvényben meghatározott tulajdonhoz és örökléshez való jogát gyakorolja.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint tehát a Törvényszéknek „a közjegyző teljes hatályú hagyatékátadó végzését helyben hagyó, támadott végzése az ügy érdemére kihatóan az Alaptörvénybe ütköző, illetve jogszabálysértő, mivel eljárása során nem tett eleget tényállás felderítési, valamint a bizonyítás körében az ügy összes körülményének vizsgálata iránti kötelezettségének, ezzel az Alaptörvénybe ütközően megsértette a panaszos tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, szembehelyezkedve az Alaptörvény azon rendelkezésével, amely rögzíti, hogy a bírák a törvénynek alárendelve végzik tevékenységüket.”
- [10] Az indítványozó nézete szerint a Törvényszék egyúttal megakadályozta azt is, hogy a panaszos gyakorolhassa az őt megillető jogorvoslathoz való jogát azáltal, hogy szentesítette az eljáró közjegyző jogszabálysértő eljárását, ezzel indokolatlanul és megalapozatlanul elzárta a teljes hatályú hagyatékátadó végzés tényleges, érdemi felülvizsgálatának lehetőségétől.
- [11] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. A bírósági végzést az indítványozó 2014. június 5-én vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2014. június 25-én érkezett a Budapest Környéki Törvényszékre.
- [12] 5. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság tanácsa mérlegelési jogkörben vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [13] Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az alkotmányjogi panasszal támadott végzést az eljáró Törvényszék az indítványozó fellebbezése alapján hozta meg. A panasz az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltaknak is eleget tesz: a támadott végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.
- [14] 6. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt feltételeknek csak részben felel meg. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az (1b) bekezdés e) pontja szerint pedig a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [15] 7. Az adott ügyben az alkotmányjogi panasszal támadott végzés a hagyatéki ügyben eljáró közjegyző hagyatékátadó végzése elleni fellebbezés alapján született. A hagyatéki eljárás során a közjegyző az örökhagyó hagyatékát az ügyben alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 599. § (3) bekezdése alapján ideiglenes hatállyal a Magyar Állam részére adta át, az öröklési igényt érvényesítő indítványozót és társát pedig polgári peres eljárásra utasította. A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 114. §-a szerint a hagyatéki pert az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül kell megindítani. A per megindítását legkésőbb a határidő elteltét követő 8. napig a perre illetékes bíróság által érkeztetett keresetlevél bemutatásával, vagy más hitelt érdemlő módon a közjegyzőnél igazolni kell. A Hetv. 88. § (1) bekezdés a) pontja szerint az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válik, ha a hagyatéki per megindítását a jogosult nem igazolja. A fellebbezés a közjegyző azon végzése ellen irányult, amely a hivatkozott törvényi rendelkezés alapján az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását állapította meg.
- [16] Az indítvány által támadott végzésből megállapíthatóan fellebbezésében az indítványozó a közjegyző végzésének méltányosságából történő megváltoztatását, és a hagyaték részére történő átadását kérte. Hivatkozott arra, hogy 2014. március 15-től hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.)

az addigi parentéláris öröklés rendjét azzal a változtatással tartja fenn, hogy az oldalági törvényes öröklést a dédszülői leszármazókra is kiterjeszti, így az új törvény szerint már lehetősége lenne az öröklésre.

- [17] A támadott végzés megállapította, hogy a peres eljárás megindításának hiányában a közjegyző megalapozottan állapította meg az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés teljes hatályúvá válását, és ezért az ezt megállapító közjegyzői végzést hatályában fenntartotta. Kiemelte, hogy a Ptk. öröklési jogi rendelkezéseit csak a hatályba lépését követően megnyílt hagyatékok tekintetében kell alkalmazni, valamint azt, hogy a fellebbezéssel érintett körben nincs olyan jogszabály, amely lehetővé tenné az alkalmazott jogszabályoktól való, méltányosságból történő eltérést.
- [18] Az indítvány által támadott végzésben – és az alapjául szolgáló fellebbezésben – sem az eljáró bíróság, sem pedig a fellebbezést benyújtó indítványozó nem ejt szót az alkotmányjogi panaszban részletezett ági öröklés lehetőségéről vagy indokairól. Ugyanakkor azonban az alkotmányjogi panasz sem tesz említést arról, hogy az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés a perindítás elmulasztása folytán vált végleges hatályúvá.
- [19] 8. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban előterjesztett tény-álláshoz kapcsolódó, állított alapjogi sérelmek nem állnak kapcsolatban a támadott bírói döntés tartalmával, vagyis az alkotmányjogi panasz tartalma és a felsorolt (hivatkozott) alaptörvényi rendelkezések között összefüggés nem állapítható meg. A közvetlen összefüggés hiánya így nem teszi lehetővé az indítványban megjelölt alaptörvényi sérelmek és az alkotmányjogi panasszal támadott végzés érdemi vizsgálatát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány által hivatkozott alaptörvényi rendelkezések és a támadott bírói döntés közötti összefüggés hiánya az indítvány befogadásának tartalmi akadályát jelenti {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17], 3151/2014. (V. 9.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [20] 9. Az alkotmányjogi panasz elbírálása során az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, amikor is mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit.
- [21] Az előző pontban foglaltakra tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a megállapításra jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek, és az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelmények hiánya miatt az Abtv. 56. § (2)–(3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 24.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1382/2014.

HELYREIGAZÍTÁS

Az Alkotmánybíróság Határozatai 2014. november 21-én megjelent 29. számában közzétett 3312/2014. (XI. 21.) AB végzés (alkotmánybírósági ügyszám: IV/99/2014.), valamint a 3315/2014. (XI. 21.) AB végzés (alkotmánybírósági ügyszám: IV/1106/2014.) előadó alkotmánybírója helyesen: *Dr. Balsai István* alkotmánybíró.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető
HU ISSN 2062-9273